

Històries de policies

Joan de Sagarra

Mentre cremaven els suburbis de França –“La república cremada”, titulava EL TEMPS en la portada del número corresponent al 15 de novembre; un titular, per al meu gust, una mica tremendista–, jo em refeia d'una operació de maluc llegint les mil pàgines i escaig de la *Histoire et dictionnaire de la police. Du Moyen Âge à nos jours* (Robert Laffont, Bouquins, 2005).

Es tracta d'una història –i diccionari, no exhaustiu, és clar– de la policia francesa realitzada per un equip de mig centenar d'universitaris i policies sota la direcció de Michel Aubouin, administrador civil del Ministeri d'Interior i subdirector de l'administració territorial; Arnaud Teyssier, inspector general de l'administració i director del Centre d'Estudis del Ministeri de l'Interior, i Jean Tulard, historiador, membre de l'Institut i professor honorari de la Sorbona. El llibre compta a més amb un pròleg de Dominique de Villepin, actual primer ministre del Govern francès (pròleg redactat quan aquest ocupava la cartera d'Interior), i una introducció de Nicolas Sarkozy, actual ministre d'Interior (ministeri que subvenciona l'obra).

No cal dir que el llibre no té desferra i que llegir-lo resulta tan apassionant i entretingut com una novel·la... policíaca. Qui eren els indicadors de Nicolas de la Reynie, el primer tinent de policia de París, encarregat de “netejar” la famosa “*cour des Miracles*”? En què consistien les “*brigades du Tigre*”, inventades per Clemenceau per afrontar la nova criminalitat? Com eren les fitxes antropomètriques de Bertillon? Què és el “*quai des Orfèvres*”? Com es va capturar la policia sota el règim de Vichy? La policia, va ser col·laboracionista o resistent? Quin va ser el paper de la policia durant la guerra d'Algèria? A aquestes i moltes preguntes més troba resposta aquest llibre, que a més tracta temes tan interessants com la literatura policíaca, l'argot de les policies, la policia i el cinema i les sèries policíques en la televisió.

A mesura que llegia el llibre em preguntava si seria possible realitzar alguna cosa semblant amb la policia espanyola. Sens dubte, però fins a quin any? O, dit d'una altra manera: es podria escriure la història de la policia espanyola durant la dictadura franquista? En part, sí, no en tinc cap dubte, però fins a quina data? I què passa quan es produeix la transició? Com es produeix aquesta dins de la poli-

“Pot ser que la República francesa s'estigui “cremant”, com afirmava el titular d'aquesta revista, però puc assegurar-los que mentre continuïn publicant-se llibres com ‘Histoire de la police’, hi ha república per a estona”

cia? Hi havia una policia democràtica? I si n'hi havia, com es va pactar la transició amb la policia franquista, de la mateixa manera que els polítics franquistes pactaren amb els demòcrates?

I aquí no acaba la cosa. Perquè després va venir el GAL i aquesta figura esperpèntica de Luis Roldàn, director de la Guàrdia Civil durant el Govern socialista. Em pregunto si avui podríem tractar aquí determinats episodis de la policia “de-

EL TEMPS

mocràtica” espanyola amb la mateixa llibertat i contundència amb què els autors de la *Histoire de la police* aborden, per posar un exemple, la figura de François Mitterrand. “Resulta paradoxal –llegim en la dita *Histoire*– que un president (Mitterrand) encimbellat al poder per una esquerra que sempre va sospitar que la policia atemptés contra les llibertats individuals, acabés creant una policia pretoriana per protegir la seva vida (doble vida) privada, una policia acusada d'haver portat a terme escoltes il·legals i altres atemptats a les llibertats individuals.”

Pot ser que la República francesa s'estigui “cremant”, com afirmava el titular d'aquesta revista, però puc assegurar-los que mentre continuïn publicant-se llibres com *Histoire de la police* –que, és clar, tampoc no ho explica tot–, hi ha república per a estona.